

met de stichting natuurreizen naar de Harz

Jans en Trudi Sikkens.

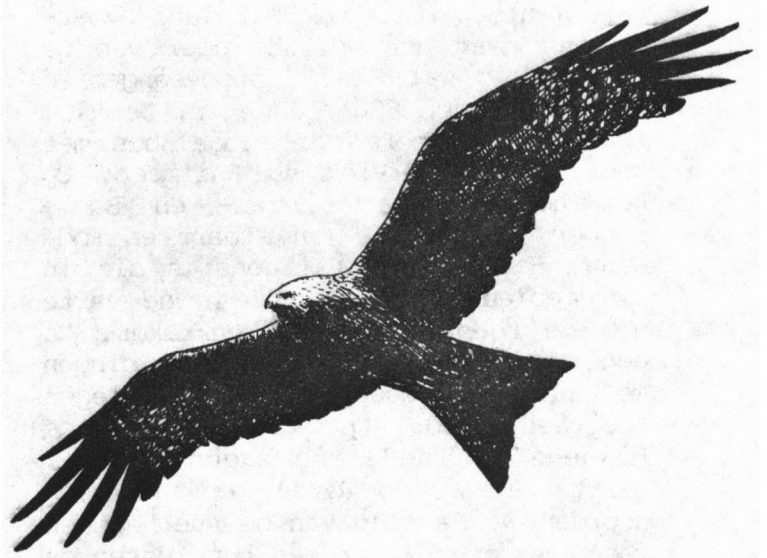
Al een paar jaar ontvingen wij een overzicht van de reizen die de Stichting Natuurreizen organiseert, samengebundeld in het boekje De Secretarisvogel. Afgelopen december stond er een trip in die ons wel interessant leek: 5-daagse reis naar de Harz, van 8 tot 12 juni 1984.

De Harz is een bergketen die ongeveer 480 km oostelijk van Arnhem ligt op de grens tssen West- en Oostduitsland. De hoogste top ligt in het noordelijke deel en is c. 1020 meter hoog.

De eerste dag begon in Braunlage waar we wat inkopen deden voor de lunches van de volgende dagen. In dit stadje zagen we o.a. de eerste Kruisbekken. We hadden toen al de eerste, en naar later zou blijken, de enige Notenkraaker gezien: op weg naar Braunlage vloog er één voor de auto langs tussen Radauer Wasserfall en Marienteich. Vanuit Braunlage ging de reis verder in zuidelijke richting via Hohegeiss en Zorge naar Neuerteich. Dit ligt in de midden-Harz op 500/600 meter. In het lage deel een meertje, omzoomd door loofbos. Daar zagen we o.a. Dodaars, Wilde Eend, Boomklever, Goudvink, Tjiftjaf, Zanglijster en Buizerd; op een hoger gelegen kaalkap Grauwe Klauwier en Boomleeuwerik en nog hoger troffen we met name Vink, Boompieper en Kruisbekken aan.

Wij gingen met onze groep verder in zuid-oostelijke richting via Walkenried naar het Himmelreich. Dit is een meertje ontstaan door het afgraven van kalk. Rondom dit laaggelegen meertje met enige rietvegetatie was vooral veel loofbos. Hier zagen we o.a. Kleine Karekiet, Kuifeend, Fluitervogel, Appelvink, Europese Kanarie en Kramsvogel. Verder was hier naast de Grote Bonte ook de Grijskopspecht aanwezig. Zeer fraai was de vuursalamander die ons pad kruiste.

Vanuit Bad Harzburg ging de reis de tweede dag in zuid-westelijke richting naar Osterode om vandaar in oostelijke richting af te buigen naar het dorpje Döna. Evenals het Himmelreich ligt dit

in het lage zuidelijke deel van de Harz. Ook hier weer veel loofbos, maar een meer open landschap met veel bergweiden. Boven de vallei zagen we meerdere Buizerds en een tweetal Rode Wouwen; tijdens een koffiestop in de buurt nog een Grauwe Vliegenvanger. Verder in oostelijke richting hoorden we Grauwe Gorzen en Bosrietzanger. Via Walkenried zijn we toen naar het riviertje de Wieda gegaan. Langs dit watertje zagen we 3-5 Grote Gele Kwikstaarten en een viertal doorzetters vond na een barre tocht door de beek eindelijk waarom het allemaal begonnen was : de Waterspreeuw.

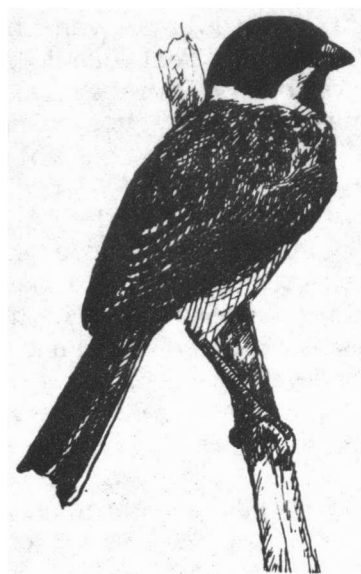
Hongerig geworden na dit vermoeiende natte avontuur gingen we naar een restaurant noordelijk van het dorp Wieda. Vanuit dit restaurant hadden we uitzicht op een wildvoederplaats. Zeer verrassend was de vos die Trudi ontdekte terwijl het nog volop licht was.

's Avonds demonstreerde één van de gidzen op een verbluffende wijze het lokken van een Bosuil. Binnen enkele minuten liet er één zich in het maanlicht bewonderen en een ander exemplaar reageerde roepend.

Alsof dit nog niet genoeg was, gingen we daarna nog even naar twee meertjes bij het station van Walkenried, waar we o.a. Sprinkhaanrietzanger, Waterral, Kleine Plevier, Kerk- en Bosuil hoorden.

Onze laatste volle dag (11 juni) voerde ons naar het hoogste deel van de Harz en wel het hoogveengebied Brockenfeld op 800/900 meter. De klim omhoog ging vooral door naaldbos met weer Kruisbek, Vink en Kuifmees. Op het hoogveen zaten Gras- en Boompieper, Grote Gele Kwikstaart en Rode Wouw. Helaas geen Citroensijs die in dit gebied voorkomt. Wel in de verte nog de roep van een Notenkraker. Na een middagpauze in Sonnenberg gingen we naar een tweede iets hoger gelegen hoogveengebied. Op weg hiernaartoe tijdens de wandeling zagen we o.a. Zwarte Specht en Raven. Op het veen hoorden we de roep van de Auerhaan en zagen we even later een hen tussen de bomen verdwijnen. Verder nog Koekoek en Barmsijs. Mede door de forse klimpartijen was dit toch wel onze zwaarste dag. Voor de liefhebbers was er 's nachts nog een bezoekje in de buurt aan een territorium van de Ruigpootuil. Helaas liet deze zich niet horen of zien.

De laatste morgen besloten we de groep in tweeën te splitsen: een groep die Goslar wilde bezoeken en een groep die nog een wandeling wilde maken in de zuid-Harz. Tot deze laatste groep behoorden wij en bij het Himmelsreich aangekomen, bleek dat we goed gekozen hadden. Mede door het zeer fraaie weer was er van alles te horen en te zien zoals Grauwe Klauwier, Spotvogel, Putter, Rietgors, Geelgors, Matkop, Goudvink en Heggemus.

Om twaalf uur 's middags was ons verblijf in de Harz afgelopen en met nog soorten die incidenteel werden gezien zoals Wespandief en Havik kwam ons "soortenlijstje" op een totaal van 85 uit.

Samenvattend kunnen we zeggen dat het gebied het waard is nog eens bezocht te worden. Met name wat betreft de vogels, maar ook voor de plantermensen is het zeer interessant met soorten als Lavendelheide, Eenarig Wollegras, Dwergberk, Dubbelloof, Zevenster, Fuchs Kruiskruid, Daslook, Trollius, Witte Rapunzel, Peperboompje, diverse orchissen en Beemdooievaarsbek. Ook geologisch is het gebied erg interessant. Helaas kwam dit aspect wat weinig aan de orde. Alle lof verdienen ook de gidsen van de Stichting die beiden voor wat betreft het vogelgebeuren blijk gaven van een zeer grote kennis van het gebied.

Voor sommige leden van de vereniging zou zo'n reisje een goede gelegenheid zijn om het gebied te leren kennen. Voor verdere informatie kunt u zich tot ondergetekenden wenden. Voor ons was de kennismaking met de Harz in ieder geval een prettige ervaring.

Jans en Trudi Sikkens
Rivierenhof 34
9725 HB Groningen.
tel. 050-250051.